

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Tema 1.3: Politici și instituții culturale. Proprietate intelectuală.

Prof. dr Ira Prodanov
Prof. Olivera Gračanin
UNS, Serbia

Sprijinul Comisiei Europene pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar punctele de vedere ale autorilor, iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru nicio folosire a informațiilor din aceasta.

Cultura. Politicile culturale. Definiții.

- Ce este cultura? Ce pozitiv, agreabil, avansat?
- Care sunt criteriile pentru ca ceva să fie considerat un produs cultural?
- Înțelegerea pozitivistă a culturii este o înțelegere învechită
- Mai mulți factori sunt relevanți pentru a determina ce este cultura și ce produse culturale sunt "bune" - statul, societatea și individul
- Criteriile legate de cultură s-au schimbat de-a lungul istoriei
- Majoritatea oamenilor practică modelul multiculturalismului de-a lungul vieții lor

Definiții ale culturii

- "Tărâmul valorilor umane, în care rasa umană, ridicându-se deasupra luptei pentru supraviețuire, reduce agresivitatea, violența și mizeria, și construiește continuu o lume mai nobilă, mai înaltă decât lumea civilizației obișnuite?". (Beljanski 2011:45)
- Cultura bună și cultura rea (Markuze, Huizinga, Fichte ...)
- Cultura este "un puzzle fără coordonate, alcătuit din diverse invenții care scapă de categorisire și evaluare". (Beljanski 2011:46).
- Cultură elitistă și cultură populistă?
- Cultură populară?
- Democratizarea culturii duce la reducerea valorii acesteia (Adorno, Berdjaev, Eliot ...)

Definiția culturii conform Conferinței interguvernamentale privind politicile culturale 1998

“Cultura este, în sensul cel mai larg al cuvântului, un ansamblu de forme și tipuri de realizări ale oamenilor și ale ființelor umane, care se regăsesc în orice activitate și existență umană. Cultura include valorile recunoscute social, toleranța, orientarea deschisă și închisă a oamenilor, credințele, spiritul creativ și interesele individului și ale societății. Limba, folclorul, obiceiurile, ritualurile, tradiția, cunoștințele și procesul de educație, diversitatea și interesul pentru alte culturi, precum și produsul modern al muncii creative reprezintă fundamentele pentru conservarea și dezvoltarea culturii. Într-un sens mai restrâns, cultura este arta, arhitectura, muzica, literatura și alte expresii creative.”

<https://www.culturalpolicies.net/>

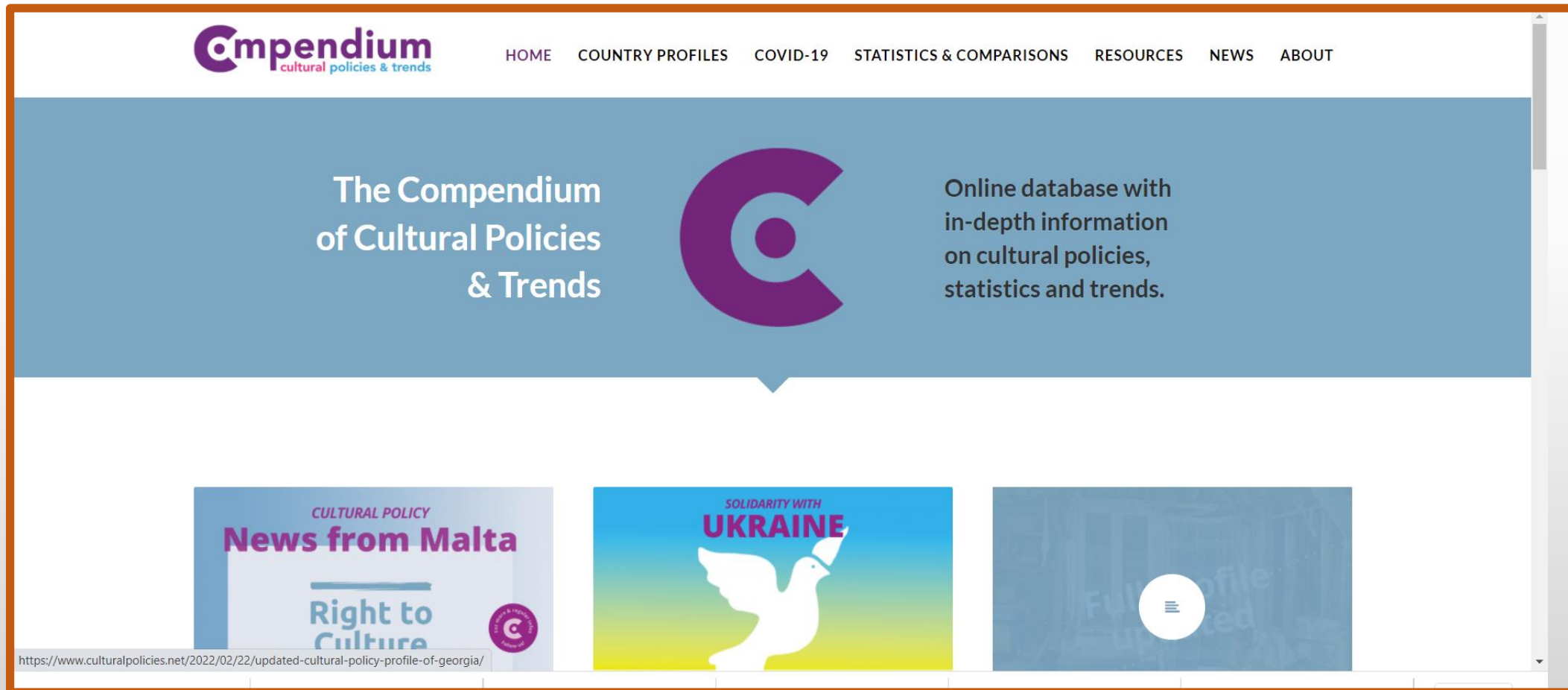

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Definiția culturii în diferite state

The screenshot shows the homepage of the Compendium website. At the top left is the logo for 'Compendium cultural policies & trends'. To its right is a navigation menu with links for HOME, COUNTRY PROFILES, COVID-19, STATISTICS & COMPARISONS, RESOURCES, NEWS, and ABOUT. The main content area features a large blue banner with the text 'The Compendium of Cultural Policies & Trends' on the left, a large purple 'C' logo in the center, and the text 'Online database with in-depth information on cultural policies, statistics and trends.' on the right. Below the banner are three featured articles: 'CULTURAL POLICY News from Malta' with a sub-heading 'Right to Culture', 'SOLIDARITY WITH UKRAINE' featuring a white dove, and a third article with a 'Full profile updated' button. A URL is visible at the bottom left of the screenshot: <https://www.culturalpolicies.net/2022/02/22/updated-cultural-policy-profile-of-georgia/>

Definiția culturii în diferite state

- Compendiul Politica și Tendințele Culturale conține diverse studii în care țările Uniunii Europene își prezintă definițiile culturii
- Franța și Germania nu au o definiție generală a culturii, deoarece consideră că societățile lor sunt multiculturale
- În studiul său 2010, Portugalia evidențiază cultura ca fiind "un element indispensabil în dezvoltarea capacităților intelectuale și a calității vieții, important ca factor în rândul populației și un instrument-cheie pentru înțelegerea critică și cunoașterea lumii reale" (<http://www.portaldacultura.gov.pt/ministeriocultura>)
- În Bulgaria, cultura înseamnă "patrimoniul cultural, artele vizuale, artele spectacolului, cărțile și bibliotecile, arta amatorilor, artele audiovizuale și mass-media, drepturile de autor și artele conexe, patrimoniul cultural internațional și educația". (compendiul politica și tendințele culturale <https://www.culturalpolicies.net/database/search-by-country/country-profile/?id=6>)
- Nu există o definiție oficială a culturii în Serbia, dar termenul este determinat pe baza a trei aspecte: 1. descrierea competențelor Ministerului Culturii (proceduri de creare și punere în aplicare a politicilor, rețea de instituții și organizații, proiecte, patrimoniul cultural, etc.). 2. educația în domeniul artei, cercetarea în domeniul culturii și al turismului artistic și cultural; 3. stiluri de viață, valori și viziuni ale societății multietnice din Serbia. (Vukanović 2011:7).

Politici culturale

Politica culturală (publică) urmărește să definească obiectivele (care trebuie atinse prin dezvoltarea culturii), părțile interesate (cărora le sunt încredințate sarcini a căror îndeplinire duce la atingerea acestor obiective), instrumentele și mecanismele (în ceea ce privește cele mai bune practici recomandate pentru îndeplinirea sarcinilor și atingerea obiectivelor, precum și sprijinul pentru punerea în aplicare a acțiunilor legate de îndeplinirea sarcinilor și atingerea obiectivelor). Ca și în cazul altor politici publice, politicile culturale sunt modelate în diferite moduri, iar selectarea unui model specific se aplică în funcție de situația mai largă din țară și de modul în care este definită cultura la nivel național (Vukanović 2011: 3).

Politici și instituții culturale

- Politicile culturale implementate de diferite instituții - organizații guvernamentale sau neguvernamentale sau asociații – pot fi puse în aplicare în primul rând în măsura în care sunt susținute financiar (din surse financiare publice sau private) și în măsura în care strategiile lor organizaționale sunt eficiente.
- Instituțiile private pun adesea în aplicare politicile culturale prin sprijinirea proiectelor cu scop lucrativ.
- O trăsătură comună a majorității țărilor este aceea că reduc bugetul pentru cultură de la an la an, indiferent de strategiile și politicile culturale, a căror soartă depinde astăzi de finanțarea combinată a statului și a sectorului privat.
- În Europa, crearea de politici culturale nu este, de obicei, la fel de orientată spre piață ca în Statele Unite ale Americii

Proprietatea intelectuală

- "Termenul de proprietate intelectuală, în sensul cel mai larg, se referă la diverse creații ale minții umane. Acele creații și inovații care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege, pot fi protejate prin anumite forme de drepturi de proprietate intelectuală.
- Doar o idee materializată poate fi protejată - un logo, o invenție tehnică, designul unor obiecte, o operă de artă originală, o emisiune de televiziune..., dar nu și ideea în sine.
- Proprietatea intelectuală poate fi protejată pe un anumit teritoriu - stat, dar este posibil să se extindă această protecție și în alte țări cu care compania-mamă a semnat un contract.
- Proprietatea intelectuală a KKI este cel mai adesea legată de "drepturile de autor și drepturile conexe" deja menționate.

Politica culturală a orașului Novi Sad

Studiul de caz nr. 1

- „Chinatown“ este o parte din Novi Sad care a fost un complex industrial de fabrici și apartamente pentru muncitori acum un secol.
- După ani de tranziție, acest spațiu a fost abandonat și a fost ocupat de artiști și meșteșugari care au plătit orașului o taxă simbolică pentru folosirea spațiului.
- Odată cu proclamarea orașului Novi Sad drept Capitală Culturală a Tineretului din Europa, Chinatown a fost declarat Cartier Cultural, iar artiștilor li s-a cerut să se mute, din cauza renovării tuturor spațiilor.
- După ce adaptarea spațiilor a fost finalizată, artiștilor nu li s-a permis să se întoarcă și să-și continue procesul de creație!?
- O politică culturală care sprijină artiștii!?

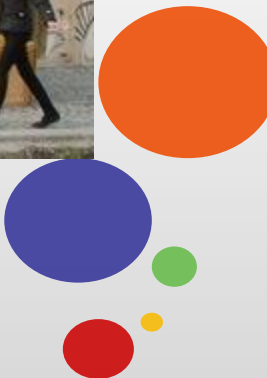
Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Chinatown: Cartierul Creativ sau lupta pentru profit?

<https://birn.rs/novi-sad-2021-nevolje-u-kineskoj-cetvrti/>

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Chinatown: Cartierul Creativ sau lupta pentru profit?

<https://www.youtube.com/watch?v=rK4EyEvFcHI&t=42s>

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Politica culturală a orașului Novi Sad: cazul Castelului Edšeg: Noua viață a vechii clădiri Studiu de caz 2

<https://novisad.travel/cp/%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0-%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%B5/kulturna-stanica-edseg>

<https://novisad.travel/cp/%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0-%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%B5/kulturna-stanica-edseg/>

<https://novisad.travel/cp/%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0-%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%B5/kulturna-stanica-edseg/>

Cazul Castelului Edšeg: Noua viață a vechii clădiri

- Clădirea stațiunii culturale din 1890 proaspăt deschise
- După zeci de ani de degradare, a fost renovată în 2012 pentru nevoile culturale ale orașului, dar a fost folosită foarte rar
- În septembrie 2018, a fost predată Fundației Novi Sad 2021, care implementează modele și strategii europene noi de locuri creative pentru comunitatea locală
- Edšeg este acum un loc de întâlnire pentru artiști și public
- Programele sunt dominate de proiecte diferite pentru tipuri diferite de public
- Invitații sunt artiști locali, din oraș, din stat, dar sunt și artiști din străinătate (programul de mobilitate al Fundației Novi Sad 2021)
- Finanțarea exclusiv din partea Fundației – cum vor evolua lucrurile?

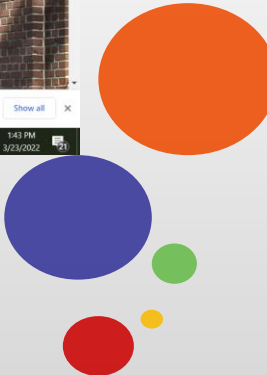
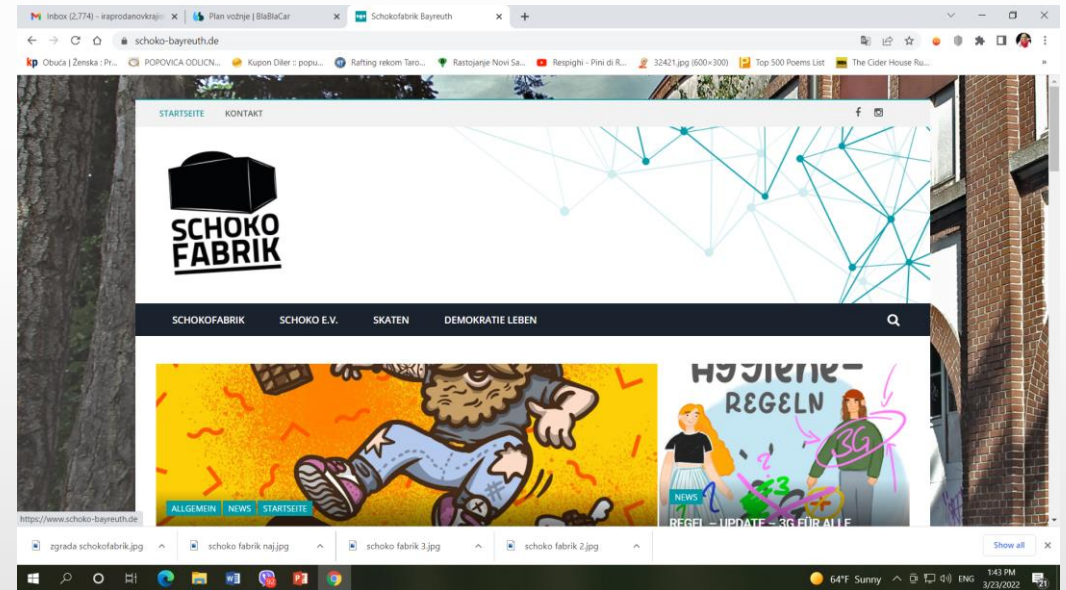

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Fabrica de ciocolată și politica culturală a orașului Bayreuth, Germania Studiu de caz 3

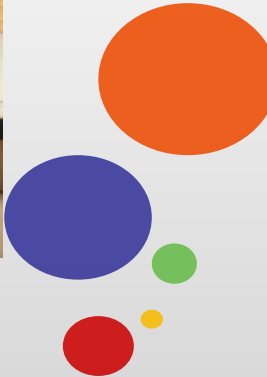
Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Fabrica de ciocolată și politica culturală a orașului Bayreuth, Germania

Studiu de caz 3

- Vechea fabrică de ciocolată din 1909 a fost închisă în 1956.
- Vechea clădire abandonată a fost transformată într-un centru cultural pentru tineret "Schoko".
- Interiorul fabricii a fost transformat într-un skate park, dar, în ciuda acestui fapt, acolo au loc concerte, expoziții, piese de teatru, etc.
- Politica culturală care sprijină tineretul, arta, sportul, funcționează datorită finanțelor orașului și UE

Literatura de specialitate:

- Amenta, Edwin, Ramsey, Kelly. (2010). "Institutional Theory" in ed. Leicht, Kevin T, Jenkins, Craig. *Handbook of Politics - State and Society in Global Perspective*.
- Cunningham, Stuart (2003). "Cultural Studies from the Viewpoint of Cultural Policy", ed. Lewis, J. and Miller, T.: *Critical Cultural Policy Studies. A Reader*, Oxford: Blackwell.
- Duelund, Peter (2011). "The impact of the new nationalism and identity politics on cultural policy-making in Europe and beyond" (CultureWatchEurope Think Piece).
(http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/CWE/CWE_Duelund_EN.pdf)
- Robins, Kevin. (2016). *Cultural Policies and Cultural Politics in Twenty First Century*. In *Cultural Interventions*. Ed.: Kevin Robins and Burcy Yasemin Şeyben. Istanbul: Istanbul Bigi University Press.
https://www.researchgate.net/publication/298061042_Cultural_Policy_and_Cultural_Politics_in_the_Twenty-First_Century
- Isar, Yudhishtir Raj. (2009). "Cultural Policy": Toward a Global Survey. *Cultur Unbound Journal of Current Cultural Research*. https://www.researchgate.net/publication/45183050_Cultural_Policy_Towards_a_Global_Survey
- Đukić, V. (2010). *Država i kultura*. Studije savremene kulturne politike, Institut za pozorište, film, radio i televiziju. Beograd: Fakultet dramskih umetnosti.
- Vukanović, Maša. (2011). *Pogled na kulturu. Zakoni i prakse pet država članica Evropske unije*. Beograd: Zavod za proučavanje kulturnog razvitka. https://zaprokul.org.rs/wp-content/uploads/2015/01/zakoni_prakse.pdf

Cofinanțat prin
programul Erasmus+
al Uniunii Europene

FENICE: Promovarea antreprenoriatului și inovării în industriile culturale și creative prin educație interdisciplinară este co-finanțat prin Programul Erasmus+ al Uniunii Europene.

Proiectul este o inițiativă a 5 instituții academice și de cercetare:

www.fenice-project.eu

Sprijinul Comisiei Europene pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar punctele de vedere ale autorilor, iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru nicio folosire a informațiilor din aceasta.